

DØDSFALD

FORPAGTER WILLIAM BRANTH

* 8. MAJ 1874 † 21. OKTOBER 1949

Tirsdag den 25. Oktober ringede Roholtes Kirkeklokker over Forpagter Branth's Baare, og et virksomt, i mange Henseender særpræget, Liv fandt hermed sin Afslutning.

Jeg føler mig overbevist om, at skulde Forpagter Branth selv have valgt sin Dødsmaade, saa havde han ikke kunnet

tænke sig en smukkere Død end den, han fik. Han, den fødte Rytter, den store Naturelsker, red sammen med gode Venner og glade

Sportskammerater hen over Danmarks frugtbare, nu tomme, vidtstrakte Marker, og den skønne Natur paa Rosenfeldt Gods oplystes af dette vidunderlige Efteraars glitrende Solstråler; den ene naturlige Forhindring i Terrænet efter den anden blev elegant taget af de lette Heste, der bar deres rødfrakkede Ryttere som til en Fest, og Forpagter Branth har i

W. Branth.

sin Sjæl glædet sig over al den Skønhed, han var omgivet af. Og saa midt i alt dette ramte Ulykken ham som et Lyn; han blev paaredet, Hesten styrtede med ham, og han kvæstedes saa haardt, at han aldrig mere kom til Bevidsthed, men døde paa Vordingborg Sygehus Fredag den 21. Oktober.

William Branth var jydsk Godsejersøn fra Sønner Elkjær. Han voksede op i et meget interesseret Landbrugshjem, hvor Hundreder af Landmænd har gennemgaaet et Led i deres Uddannelse, men hans egen Landmandsgerning faldt saa godt som udelukkende paa Sjælland. En Aarrække var han Forvalter paa Bregentved hos Lensgreve Moltke, og det er almindeligt bekendt, at Greve Moltke satte megen Pris paa den unge, frejdige og dygtige Mand, han havde i sin Tjeneste.

Ved Afslutningen af Forvaltergerningen tilbød Greve Moltke ham Juellinge i Forpagtning, og i de mange Aar, han drev denne store Ejendom med den smukke, ejendommelige, gamle Hovedbygning, gjorde Forpagter Branth sit Navn kendt over hele Sjælland, ja, over det ganske Land. Det blev saaledes, at Navnene William Branth og Juellinge vanskeligt kunne skilles; lige saavel som Juellinge klædte Forpagter Branth, klædte han den gamle Gaard. Naar han med sin slanke, sportstrænede Skikkelse gik ned over Juellinges store Gaardsplads og gennem det vidtstrakte Bygningskompleks, saa var der en Harmoni over dette Billede, som maatte glæde en. Hans Øje fulgte opmærksomt alt, hvad han mødte; han frydede sig over sine smukke Dyr, baade Heste og Kreaturer, og han kendte hver enkelt Afstamning og Ydelse. Hans Interesse for Opdræt havde han taget i Arv efter sin Fader, men det blev jo i hans Bedrift naturligt, at det var det røde danske Malkekvæg, han viede sine Kræfter og sine Opdrætteregenskaber i Stedet for det sortbrogede jydsk Kvæg, som han i sin Barndom og første Ungdom havde faaet et saa nøje Kendskab til.

Paa de aarlige Avlsdyrauktioner paa Juellinge samledes Landmænd fra nær og fjern for om muligt at hjembringe fra Auktionen en Juellinge-Tyr eller en Juellinge-Kvie. Ved Siden af dette Opdræt havde Hesteavl, navnlig i de senere

Aar i ganske særlig Grad Belgieravlen, Forpagter Branths store Interesse, og her gjorde han en meget betydelig Indsats for at give denne Hesterace en god Placering i det danske Landbrug.

Et meget stort Antal Møder paa forskellige Felter har Forpagter Branth deltaget i i sit lange Landmandsliv, og hans Indlæg i Diskussionerne vil sikkert erindres af mange. Han var en impulsiv Karakter, og han kunde komme langt ud i sine Udtalelser, ja, jeg føler mig overbevist om, længere ud, end han selv ved nærmere Overlæg fandt det helt forsvarligt, men der er ingen Tvivl om, at hans Interesse var stor og levende for den Sag, han kæmpede for, og ingen kan sige om ham, at han ikke kæmpede med aabent Visir.

En god dansk Mand er gaaet bort, et mangeaarigt og interesseret Medlem af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad har vi mistet, og vi vil bevare og ære hans Minde.

Aug. Bech.

Litteratur.

Landbrugets Planteavl.

Landbrugets Planteavl, 8. udgave ved C. P. Lauridsen og P. Hartvig Larsen. Udgivet af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab. 326 sider. 143 illustrationer, hvoraf 4 farveplancher. Pris 12,50 kr.

Vinteren og dermed skoletiden for landbrugserhvervets ungdom står for døren.

Denne ungdom er erhvervets håb — dets forår, og det gælder for den som i alle andre forhold, at det er ikke ligegyldigt hvilket udsædsmateriale, der anvendes, hvis den bedste og største høst skal opnås.

Som et sådant materiale spiller gode fag- og lære-bøger en stor rolle. For fremskaffelse af sådanne har Det kgl. danske Landhusholdningsselskab i de senere år udfoldet store bestræbelser og med udmærket resultat.

Landhusholdningsselskabet har atter indlagt sig påskønnelsesværdig fortjeneste ved udgivelsen af 8. udgave af C. P. Lauridsens »Landbrugets Planteavl«, der første gang udkom i 1924, og som i disse år har været en skattet lærebog inden for planteavlens område.

C. P. Lauridsen har levet med i den inden for planteavlens store udvikling, der er sket i de sidste 25 år, hvorfor det, takket være vor udmærkede forædlings- og forsøgsvirksomhed, der arbejder utrætteligt og stadig fremviser nye forsøgsresultater, har været nødvendigt for hver ny udgave at ændre betydeligt ved stoffet i omtalte lærebog.

I så henseende afviger 8. udgave ikke fra de foregående udover, at ændringen denne gang har været mere omfattende end tidligere. Forfatteren har til denne udgave haft landbrugslærer P. Hartvig Larsen som medforfatter, ligesom forstander Fastrup, Asmildkloster, og forstander Lunden, Lyngby, har skrevet specielle afsnit.

Bogen er som de tidligere udgaver meget velskrevet. Den giver tilpas kort eller lang besked om alt vedrørende planteavl. — Hertil medvirker også de ca. 140 gode illustrationer, hvoraf nogle er i farvetryk.

Den er dejlig fri for at være »rodet«, men følger en klar linie frem mod målet: at oplyse om betingelserne for et rentabelt markbrug. Hvad enten vi dyrker foderafgrøder og omsætter dem gennem vore husdyr, eller vi dyrker afgrøder til direkte salg, gælder det om, at der hvert år frembringes store og værdifulde afgrøder overalt på markerne, og at intet mislykkes.

Enhver læser af »Landbrugets Planteavl« vil uden vanskelighed ved hjælp af det omfattende forsøgsmateriale finde ud af, hvilke sorter og stammer, der er bedst egnede til den bestemte jordbund, hvorledes denne skal behandles, bestemme pladsen i sædskiftet, gødningsmængder, såtid, udsædsmængder, rette såmetoder, plejen under væksten — hertil et interessant afsnit om hormonmidlernes anvendelse og virkning, plantesygdomme og skadedyr, høstning — omfattende et udmærket afsnit om rationel højbjærgning og ensilering — vej-

ledning i frøavl af græs, bælgeplanter, roe- og havefrø, dyrkning af spind-, olie-, krydderi- og nydelsesplanter m. v.

Bogen er velegnet til at undervise efter, men ikke alene beregnet til dette. Den er også nyttig for enhver praktisk landmand, der i en snæver vending har brug for en håndbog om landbrugets planteavl. Endelig er den en særdeles velegnet gavebog til interesserede medhjælpere i landbruget.

J. Lindegaard.

Landboerne og bogen.

I bladet: Det danske Bogmarked, der udgives af Den danske Forlæggerforening, har redaktør Folmer Christensen under ovenstående titel skrevet en interessant artikel, som vi tillader os at gengive. Selv om den vel ikke har fuld gyldighed i alle egne af landet, kan den dog give os et og andet at tænke på.

* * *

En indsender i et følgende nr. af nævnte blad (boghandler Niels Pedersen, Askov) skriver: »Oplysning og Vejledning skal der til om igen og om igen. Trods et Hundredaars Oplysning er vi oplysningsmæssigt ved at have en uvidende Almue igen, ødelagt af kulørt Presse og Film, rodløs og nem at løbe over Ende. Den gælder det at vinde. Det er en vigtig, livsvigtig Opgave, som ingen enkelt kan løse, men maatte den blive løst«.

* * *

Det er noget af et paradoks, og ikke mindst i et landbrugsland som Danmark, at litteraturen, der i så høj grad skatter til landlivet, folkloren, naturen og årstidernes vekslende gang, er så lidt påagtet blandt muldens egne børn.

Mange af vore største digtere er af bondeæt, men kun sørgeligt få har vundet deres stammefrænder for sig. Titusinder af landboer ejer ikke Blichers noveller eller blot en enkelt bog af Jakob Knudsen, Aakjær, Skjoldborg, Henrik Pontoppidan eller Johs. V. Jensen, for slet ikke at tale om en endnu yngre digtergeneration. Litteraturen er et terra incognita for dem.

Man vil måske synes, at det er mørke farver at male med, men de kommer dog det sande billede nærmest. Trods stadig forbedret skoleundervisning, højskoler, landbrugsskoler og mange andre

former for oplysningsarbejde er situationen fortsat den, at landboerne indtager en nærmest apatisk holdning overfor boglig beskæftigelse.

Denne artikels forfatter kender forholdene i et midtsjællandsk landsby-samfund temmelig godt. Han tog sig for ikke så længe siden på at undersøge bøgernes kår der på stedet. Resultatet blev ikke meget mere opløftende end den sørgelige status over bogbestanden i lægdsgården i Ølseby-Magle.

Når bortses fra bogsamlingerne hos det lokale åndslivs spidser, præsten og lærerinden, samt en ældre gårdmand og en ung håndværker — sidstnævnte anset for halvgal af de andre beboere p. gr. af sin interesse for moderne malerkunst og en beskeden samling afstøbninger af klassisk skulptur, så indbragte ekskursionen billedlig talt netop så mange bøger, at de mageligt kunne transporteres på en almindelig trillebør.

Den religiøse litteratur var rigest repræsenteret med et skønsonomt udvalg af salmebøger og bibler i udgaver spændende over de sidste to-tre generationer, en enkelt »Balles Lærebog«, et par andagtsbøger, »Kristi Efterfølgelse«, og nogle gudelige traktater som de sidste synlige spor efter en forlængst hedengangen kolportørs fjederstøvler. Endvidere balancerende på kanten til det timelige tre-fire Cyprianus'er og diverse årgange af »Folkets Almanak«.

Den egentlige faglitteratur bestod af et par populært affattede håndbøger med gamle husråd imod kreatursygdomme, et enkelt eksemplar af den nye »Landbrugets Ordbog«, samt en lærebog i moderne selskabsdans fra 1913. Hos en aldersrentenyder fandtes et to-bindes illustreret værk i folio om den første verdenskrig. Disse to bøger blev virkelig brugt — nemlig når den gamle skulle presse sylte.

Lyrikken og sangkunsten bestredes enevældigt af tre expl. af »Højskolesangbogen« og et bind af »Danmarks Melodibog« på en gård, hvor der forefandtes klaver i »øverstestuen«. Hvad fiktionsprosaen angår så havde Ingemann og Carit Etlar taget tæten i »Hus og Hjem«s pragtudgaver. De strømninger, der rører sig i moderne dansk litteratur får man dersteds et indtryk af gennem Maglekilde-Petersens fortællinger og tre bøger af Morten Korch, i bedste hensigt medbragt af nogle »københavnnerfremmede«.

Endelig repræsenteredes den samlede verdenslitteratur af et par Robinson Cruso'er, »Den fattige Jack«, »Oliver Twist« og »Intet nyt fra Vestfronten«.

Kulørte skræknoveller, filmsromaner og 3. rangs ugeblade, som flyder i bunkevis i karlekamre og på pigeværelser, kan vi vist se bort fra, og dog giver de et fingerpeg om, at der er en vis læsetrang til stede, der burde finde udløsning i værdigere objekter.

Facit: et komplet bogløst sogn på 800 sjæle, 6 km fra nærmeste købstad (med tre boghandlere), og kun 60 km fra landets hovedstad, godt og vel 150 år efter stavnsbåndets løsning og i hundredåret for grundloven, en forårsdag 1949.

Man skal være varsom med fordelingen af ansvaret for denne tingenes tilstand, men det forekommer alligevel en, at de høje autoriteter i opdragelse og undervisning lægger alt for ringe vægt på de karakterdannende, folkeopdragende og oplysende værdier, parret med gode underholdende egenskaber, der i så rigt mål findes i skønlitteraturen. Men nutildags er det jo den sammenbidte saglighed, der spiller primostemmen i kulturorkestret. En mand sagde engang, at »Forsythe-Sagaen« havde lært ham mere om England end alle de bindstærke historiske, sociologiske og politiske værker, han havde studeret om den angelsaksiske race — og han var en belæst mand.

De folkeoplysende og kulturelle institutioner må bære en væsentlig del af skylden for, at sagerne står så slet som de gør. Hvad udrettes der f. eks. i landsbyskolerne for at føre børnene ind i et nærmere forhold til litteraturen. Klassikerne får de et yderst nøjsomt indtryk af, oftest i en tør servering, der mildt sagt blot virker som modgift for resten af livet. Og om den nyere danske litteratur? Slet intet. Resultatet af bibliotekernes arbejde er også så som så.

Hvor står nu boghandelen i denne sag?

I vore dage er det jo sådan, at bogstavelig talt alle, også folk, der er bosat udenfor købstæderne, nogle gange i årets løb finder vej til boghandlerens disk, selvom ærindet ikke just gælder bøger. Fra enkelte sider er der sikkert af og til gjort forsøg på at få landboerne, særlig ungdommen, interesseret i bogkøb. Men et vedholdende og tålmodigt arbejde på længere sigt er ikke taget op ret mange steder. Muligvis har man anset det for udbytteløst at begynde et rydningsarbejde for bogens vej til denne store og i økonomisk henseende gennemgående velbøjede befolkningsgruppe.

For det kan jo ikke skjules, at opgaven med de anførte undlædelsessynder in mente er belastet med et så stort kulturelt og oplysende arbejde, at den enkelte boghandler ikke magter det. Derimod skulle der kunne nås meget ved et fællesfremstød, måske med Dansk Bogtjeneste som generalkommando, og boghandlerne i virksomt samarbejde med alle, der kan tænkes at have lokal indflydelse: præster, lærere og foredragsholdere. At det må blive et arbejde, hvis resultater skal ses på langt sigt, må man nok gøre sig klart allerede fra starten. Den mand, der planter et æbletræ, venter ikke, at det skal bugne af frugt de første fire-fem år.

Et af de første tiltag burde være et alment katalog, som i følge sagens natur må afvige fra de gængse former. Kataloget skal jo virke blandt mennesker, der i mange tilfælde aldrig før har haft et bogkatalog i hånden, og det er af overordentlig stor vigtighed, at katalog-modtageren ikke straks skræmmes væk, fordi han ikke føler sig på bølgelængde med dets form og indhold. Derfor bør alle superlitterære og bogtekniske udtryk og lange titelopremninger med lapidariske adnotationer i dette tilfælde lægges tilside. Hellere færre bøger med fyldigere oplysninger om hver enkelt, udtrykt i et jævnt hverdagsprog. Grupperingen er også et vigtigt problem. Her må man sikkert gå nye veje. Et forslag til en opdeling kunne se således ud: »Ældre danske bøger, som stadig har bevaret deres friskhed« — »Romaner om Deres hjemstavn« — »Romaner fra bondefrigørelsens tid« — »Nye samfundsromaner, der foregår på landet« — »Digte, der læses, og sange, der synges« — »Bøger, der fører Dem til fremmede lande« — »Bøger om den menneskelige kulturs opståen og udvikling« — »Det moderne verdensbillede« (fysik, teknik, opfindelser) — »Det er morsomt og nyttigt at kende lidt til fremmede sprog« — »Naturen omkring Dem« — »Landmandens faglige håndbøger« — »Landbokvindens egen bogsamling« — Adskillige andre grupper kan opstilles (moderne udenlandske forfattere, humoristisk litteratur osv.). Det vil også være vigtigt at få en gruppe børnebøger med. Hver gruppe kunne indledes med en introduktion, der begrundes, hvorfor det har værdi at læse bøger om det pågældende emne.

Kataloget indledes med et forord af en ledende personlighed, som har et godt navn blandt landboerne, efterfulgt af en mindre opsats, der skal propagandere for glæden ved at eje selv den jævreste bogsamling. Her ville det være opportunt at indskyde nogle billedserier med stueinteriører fra landbohem, der viser hyggen og de dekorative egenskaber ved bøger.

Forlagene burde forsøge at placere annoncer i de små lokale aviser, der når helt ud på landet, hvor hovedstadsbladene og de større provinsblade sjældent ses. Her kunne man f. eks. alliere sig med boghandlerne, der har lokalkendskabet til avisernes aktionsradius, og som har førstehåndsløjlighed til at følge virkningerne.

Radioen kunne gøre meget mere gennem særligt tilrettelagte litteraturforedrag for at ægge landboerne til større læselyst.

Der gøres som bekendt ihærdige anstrengelser fra andre sider for at sætte sig i besiddelse af bogsalget til landbefolkningen. Det må være en af den organiserede boghandels første opgaver at være med i pionérarbejdet, når nye markeder skal erobres for bogen.

For nogen tid siden er man i USA (Ohio) i samråd med myndighederne og rådgivende landbrugsinstitutioner gået i gang med en storstilet undersøgelse af, hvad der kan gøres for større bogspreddning blandt landboerne. I Sverige afholdtes der i midten af maj en kongres med motto'et *Bonden och boken*. Indbyderen var L. T.s Förlag (Lantbruksförbundets Tidsskriftaktiebolag). Ialt deltog 90 indbudte (også fra Danmark). Over halvdelen var forfattere, og resten journalister, boghandlere, forlæggere, biblioteks- og skolefolk, samt repræsentanter for specielt interesserede fagorganisationer. Der holdtes fire hovedforedrag med påfølgende livlige diskussioner. Emnerne var: »Landsbygdens nya ansikte» — »Landsbygdens speciella problem i bokfrågorna» — »Hvad vill bogutredningen?» (BU er en af den svenske stats nedsatte kommission til undersøgelse af alle spørgsmål vedrørende bogens tilblivelse, distribution etc., hvori også boghandelens folk er repræsenteret), og endelig »Landsbygdens folk och den nya litteraturen».

Som man ser: landboernes nærmere tilknytning til bogens verden er et problem, der også omfattes med interesse andre steder, hvor vanskelighederne er endnu større end hos os, f. eks. lange afstande til byerne og mellem gårdene og husene indbyrdes.

Dansk boghandel bør heller ikke tøve alt for længe med at begynde et planmæssigt og psykologisk rigtigt tilrettelagt arbejde for større bogspreddning blandt udøverne af Danmarks nationale erhverv.

Mindre meddelelser.

Nye aftaler om osteeksport til England.

Osteeksportudvalget har fornylig med det engelske fødevarerministerium i London truffet nye aftaler vedrørende leverancer af ost til England. Aftalerne omfatter 1 000 tons ost af roquefort- og gorgonzolatyten samt 330 tons smelteost af nærmere bestemte kvaliteter, og leveringen skal finde sted i perioden fra 1. oktober — 31. december i år.

Den samlede osteeksport vil i øvrigt i 1949 langt overgå eksporten i rekordåret 1947, da der i alt eksporteredes 13,4 mill. kg. I tidsrummet fra 1. januar—1. september i år blev der således eksporteret 16 mill. kg, hvilket er mere end en fordobling af eksporten i det tilsvarende tidsrum sidste år, og den samlede eksport af ost i 1949 anslås at komme op på ca. 25 mill. kg.

En ny international landbrugsorganisation.

Ved den 5. internationale husdyrbrugskongres, der afholdes i Paris i dagene 3.—10. november 1949, vil der blive søgt dannet en ny organisation, som skal arbejde med det europæiske husdyrbrugs problemer.

Tanken om samarbejde mellem landene i en sådan organisation er ikke ny. Allerede ved den forrige kongres i Zürich i 1939 drøftedes sagen, men så kom krigen og standsede dens videre udvikling. Umiddelbart efter krigens afslutning toges sagen op påny, og der nedsattes et udvalg, som skulle overveje fremgangsmåden ved organisationens oprettelse samt udarbejde statutter og forme et arbejdsprogram.

Fra dansk side har professor *Johs. Jespersen* og kontorchef *Holger Ærsøe* deltaget i de forberedende arbejder. Disse skulle nu være så vidt fremskredet, at den nye organisation skulle kunne dannes med tilslutning fra en halv snes europæiske lande. Organisationen vil få privat karakter, og det er meningen, at det er de respektive medlemslandes husdyrbrugsorganisationer og -institutioner, der skal stå bag ved.

I fremtiden vil det blive denne organisation, der afholder de internationale husdyrbrugskongresser, men den vil iøvrigt have til formål at fremme samarbejdet både m. h. t. praktiske og teoretiske spørgsmål. Det er således tanken at afholde snævre, videnskabelige konferencer om afgrænsede problemer for de forskere, der arbejder med husdyrbrugsspørgsmål. Af emner, man i første omgang agter at tage op, kan nævnes hormonernes betydning for den dyriske produktion samt studier af aminosyrernes specifikke egenskaber.

På det mere organisationsmæssige område vil man søge frem til større ensartethed mellem landene m. h. t. stambogsføring og ydelseskontrol, således at de forskellige landes optegnelser og opgørelser bliver mere direkte sammenlignelige, end tilfældet er nu. Endvidere vil man prøve på at kortlægge de europæiske landes behov for avlsdyr. En række opgaver, som FAO har påbegyndt vedrørende husdyrbruget, er det hensigten at søge overført til den nye organisation.

Hvert land indtræder efter planen ved et selvstændigt organ. For Danmarks vedkommende dannes det ved samarbejde mellem Statens Husdyrbrugsudvalg, De samv. danske Landboforeninger og De samv. danske Husmandsforeninger. De delegerede til den nye organisation skal helst vælges således, at såvel den praktiske husdyravl som forsøgs- og forskningsvirksomhed og den til disse grene knyttede administration bliver repræsenteret.

Udkomne bøger.

Elite-Stambog over Heste af belgisk Race, Bind IV, 1949. Hingste 436—542. Hopper 1663—2101. Udarbejdet af Holger Hansen, Landskonsulent. Udgivet af De samv. danske Landboforeningers Udvalg for Stambogsføring for Heste af belgisk Race. XCVI + 262 sider. Ill. (Odense 1949).

Stambog (Register) over Heste af jydsk Race. Bind XVII. Hopper Nr. 15 201—16 400. Hingste Nr. 1801—1920. Udarbejdet af Harald Rasmussen, landskonsulent. Udgivet af De samv. danske Landboforeningers Udvalg for Stambogsføring for Heste af jydsk Race. XVII + 287 sider. Ill. (Aarhus 1949).

Beretning om Virksomheden i De samvirkende sjællandske Landboforeninger i Aaret 1948. Udarbejdet af Sekretariatet. 202 sider. (Kbhvn. 1949).

37. beretning om sammenlignende forsøg med svin fra statsanerkendte avlscentre 1947—48. 242. beretning fra forsøgs-laboratoriet. Af Hjalmar Clausen. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 134 sider. (Kbhvn. 1949).

Officiel Hanestambog (Nr. 424—464). 1949. Udarbejdet af konsulent David Davidsen. Udgivet af Landsudvalget for Fjerkræavl. 50 sider. (Holbæk 1949).

Beretning om den sjællandske Kvægavl 1948. Ved Jørg. Philipsen, konsulent. Udgivet af De samv. sjællandske Landboforeninger. 181 sider. Ill. (Kbhvn. 1949).

Beretning om Ungdomsarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger 1947. Samlet og udarbejdet af Ungdomsudvalget ved H. P. Martekilde. 51 sider. (Aarhus 1948).

Rapport over afprøvning af røremaskiner. Udført af Statens Husholdningsråd i samarbejde med Statens Redskabsudvalg. 47 sider. Ill. (Kbhvn. 1949).

Dansk andelsbevægelse i ord og billeder. Af A. Axelsen Drejer. Udgivet af Andelsudvalget. 172 sider. Ill. (Kbhvn. 1949).

De danske Kartoffelmelsfabrikkers Forsøgs- og Fremavlsvirksomhed 1948. XV. Samlet af direktør O. Bachmann. 24 sider. (Dybvad 1949).

Landbrugets prisforhold i september måned 1949.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i kr. pr. 100 kg.

	1948			1949		
	Hele året	Januar -sept.	Sept. måned	Januar -sept.	Aug. måned	Sept. måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk, ab mejeri (inkl. tillæg)	38,30	37,90	38,50	37,46	34,87	36,67
Smør: Notering	574	549	650	633	600	600
do. do. + tillæg	650	650	650	633	600	600
Ost, 20 pct.	233	233	233	227	214	210
Æg	330	319	352	306	334	334
Slagterisvin (sl. v.)	394	394	394	409	410	403
Slagtekøer, Kbh., 1. kl. (lev. v.)	136	134	138	141	138	138
Stude og kvier, Esbjerg, 1. kl. (lev. v.)	135	133	137	140	137	137
Smågrise, Køge, kr. pr. stk. . .	92	86	115	118	121	112
Kælvkøer, Odense, 1. kl., kr. pr. stk. ¹⁾	899	889	919	989	988	975
Unge heste, Odense, kr. pr. stk.	1792	1822	1750	1697	1700	1675
Hvede ²⁾	32,17	30,81	36,25	37,64	42,50	42,50
Rug ²⁾	33,17	31,81	37,25	36,79	33,67	36,65
Byg ²⁾	27,50	26,92	29,25	31,49	37,50	41,20
Havre ²⁾	27,50	26,92	29,25	30,06	—	35,75
Kartofler, sælgers st., Sjælland	15,53	16,64	12,00	11,64	—	15,33
Runkelroefrø	271	311	195	209	—	183
Kålroefrø	255	304	168	143	125	115
Halvsildig rødkløverfrø	840	830	868	734	570	603
Hvidkløverfrø	1182	1173	1188	1093	825	900
Hundegræsfrø	292	241	340	353	230	269
Alm. rajgræsfrø (tidlige stam- mer)	153	152	133	173	155	180
Ital. rajgræsfrø	121	118	120	131	125	130
Føderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	63,36	65,57	57,40	47,83	44,50	44,50
Solsikkekager	63,61	65,23	59,40	48,10	44,50	44,50
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,30	24,68	25,05	24,78	25,15	25,15
18 pct. superfosfat	13,41	13,50	13,20	13,69	13,00	13,00
40 pct. kaligødning	25,04	24,84	25,15	26,21	25,50	25,70

¹⁾ Bestået tuberkulinprøven.²⁾ Indtil 1. august 1949: Afleveringspris plus tillæg for fuld aflevering. Efter 1. august 1949: For hvede den gældende afleveringspris i de tilfælde, hvor der ikke ønskes ombytningkorn. For de andre kornarter er det købernoteringer på Københavns børs.

Tabel 2. Prisindeks. (Femåret 1909/14 = 100).

	1948			1949		
	Hele året	Januar -sept.	Sept. måned	Januar -sept.	Aug. måned	Sept. måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	365	361	367	357	332	349
Smør: Notering	275	263	311	303	287	287
do. do. + tillæg	311	311	311	303	287	287
Ost	409	409	409	398	375	368
Æg	280	270	298	259	283	283
Slagterisvin	406	406	406	422	423	415
Slagtekøer (København)	234	231	238	243	238	238
Stude og kvier (Esbjerg)	221	218	225	230	225	225
Unge heste (Odense)	243	247	237	230	231	227
Hvede	233	223	262	272	308	308
Rug	278	267	312	308	282	307
Byg	214	209	227	244	291	320
Havre	228	223	243	249	—	296
Kartofler	414	444	320	310	—	409
Landbrugsprodukter ialt	322	320	324	323	319	320
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	432	447	391	326	303	303
Solsikkekager	494	506	461	373	345	345
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	126	128	130	128	130	130
18 pct. superfosfat	227	228	223	231	220	220
40 pct. kaligødning	210	208	211	220	214	216
Kunstgødning ialt	184	185	185	191	188	188
Udsæd (markfrø)	379	379	379	365	365	365